

Taxa för Tyresö kommuns avfallstjänster 2025

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till hållbarhetsutskottet för beslut i kommunfullmäktige

1. Taxa för Tyresö kommuns avfallstjänster 2025 antas.
2. Taxan gäller från och med 1 januari 2025 och ersätter tidigare avfallstaxa antagen av kommunfullmäktige den 19 december 2023, § 96.

Kommunstyrelseförvaltningen

Cynthia Runefjärd
Kommundirektör

Åsa Bergström
Chef samhällsbyggnadskontoret

Sammanfattning

Avfallstaxan är självfinansierad samt miljöstyrande och ska bidra till att styra mot EU-, nationella och lokala mål inom avfallsområdet. Miljöbalken 27 kap. 4-6 § ger kommunen möjlighet att ta ut avgift på ett sådant sätt att miljöanpassad avfallshantering främjas.

Kommunfullmäktige fastställde den 19 december 2023, § 96 nu gällande avfallstaxa.

Den nuvarande taxan behöver justeras upp med sju procent med anledning av följande utgångspunkter:

- Ökade driftskostnader i samband med ökande anslutningsgrad till matavfallsinsamlingen under 2025.

- Prognostiserade kostnadsökningar för avfallsentreprenader med tre procent 2024/2025.
- Ökade driftskostnader i och med implementering av hemsortering av matavfall och förpackningar för samtliga hushåll i Tyresö under 2026.
- Ökade kapitaltjänstkostnader från och med 2026 efter ombyggnation av kretsloppscentralen.
- Bevara en hållbar ekonomi i enlighet med självkostnadsprincipen - avgiftsuttaget får enbart täcka kostnaderna som verksamheten genererar och ska inte ackumulera varken positivt eller negativt resultat ur ett flerårsperspektiv.

Finansiering

Föreslagna avgiftshöjningar innebär ökade intäkter till avfallskollektivet om sju procent. Sammantaget prognosticeras förslaget innebära ett resultat för verksamheten om -4,3 miljoner kronor för år 2025. Det balanserade överskottet till avfallskollektivet minskar då från 7 miljoner kronor till 2,7 miljoner kronor år 2025/2026 och prognostiseras vara 0 kronor vid årsskiftet 2026/2027.

Att verksamheten inte föreslår återläggning av hela det balanserade överskottet under 2025 beror på ökade kapitaltjänstkostnader efter ombyggnationen av kretsloppscentralen samt ökade driftskostnader i samband med att hemsortering av förpackningar och matavfall blir obligatoriskt under 2026. En mer balanserad återläggning leder till en tryggare taxeutveckling som bättre möter de kommande årens kostnadsökningar.

Avgiftsökningar

Förslaget till taxa för avfallstjänster innebär en avgiftshöjning med sju procent på samtliga tjänster. Jämfört med 2024 års avfallsavgifter innebär förslaget till ny avfallstaxa en kostnadsökning med cirka 12 kr per hushåll i småhus och månad och för ett genomsnittshushåll i flerbostadshus cirka 9 kr mer per lägenhet och månad. Tömning av rättsorterat matavfall föreslås vara fortsatt kostnadsfri. För kunder med slamtömning innebär förslaget en kostnadsökning med 25 kr per månad.

Nils Holgersson-rapporten

Enligt den senaste rapporten 2023 års jämförelse av avfallsavgifter som gjordes för Sveriges kommuner samt Storstockholm, var avfallsavgifterna i Tyresö billigare än Sverigesnittet och Tyresö placerar sig på 104:e lägsta, respektive 12:e lägsta. Även med föreslagna avgiftshöjningar inför 2025, kommer en typ lägenhet i Tyresö ha lägre avfallsavgifter än Sverigesnittet år 2023.

Beskrivning av ärendet

Avfallstaxan är självfinansierad samt miljöstyrande och ska bidra till att styra mot nationella och lokala mål inom avfallsområdet. Miljöbalken 27 kap. 4-6 § ger kommunen möjlighet att ta ut avgift på ett sådant sätt att miljöanpassad avfallshantering främjas.

Kommunfullmäktige fastställde den 19 december 2023, § 96 nu gällande avfallstaxa.

2024 skedde stora förändringar inom verksamhetsområdet då Sveriges kommuner övertog insamlingsansvaret för förpackningar samt implementering av EU-direktiv som innebär att matavfallsinsamlingen övergår till ett obligatorium med start från 2024 för att vara helt implementerat i Tyresö under 2026.

Den nuvarande taxan behöver justeras upp med sju procent med anledning av följande utgångspunkter:

- Ökade driftskostnader i samband med ökande anslutningsgrad till matavfallsinsamlingen under 2025.
- Prognostiserade kostnadsökningar för avfallsentreprenader med tre procent under 2024/2025.
- Ökade driftskostnader i och med implementering av hemsortering av matavfall och förpackningar för samtliga hushåll i Tyresö under 2026.
- Ökade kapitaltjänstkostnader från och med 2026 efter ombyggnation av kretsloppscentralen.
- Bevara en hållbar ekonomi i enlighet med självkostnadsprincipen - avgiftsuttaget får enbart täcka kostnaderna som verksamheten genererar och ska inte ackumulera varken positivt eller negativt resultat.

Förändringar i avgiftsnivåer

Förslaget till taxa för avfallstjänster innebär en avgiftshöjning med sju procent på samtliga tjänster.

Prisexempel småhus

Enligt förslaget till ny taxa föreslås den totala kostnaden för restavfallshämtning uppgå till **2 302 kr/år**. I jämförelse med 2024 års avfallsavgifter innebär det en kostnadsökning med cirka 12 kr per hushåll och månad. Tömning av rättsorterat matavfall föreslås vara fortsatt kostnadsfri.

Prisexemplet baserar sig på grundavgift om 1 342 kr/år, 190 liters kärl med 12 tömningar á 80 kr uppgår till 960 kr.

Ju bättre ett hushåll är på att sortera ut matavfall och förpackningar, desto färre tömningar. Genomsnittshushållet i Tyresö tömde sitt restavfallskärl 12,4 gånger per år 2023, Tyresöfamiljen som placerade sig tvåa i den nationella tävlingen minimeringsmästarna har 1–2 restavfallstömningar om året.

Prisexempel flerbostadshus

Enligt förslaget till ny taxa föreslås den totala kostnaden för restavfallshämtning för en genomsnittslägenhet uppgå till **1 721 kr/år**. I jämförelse med 2024 års avfallsavgifter innebär det en kostnadsökning med cirka 9 kr per hushåll och månad. Tömning av rättsorterat matavfall föreslås vara fortsatt kostnadsfri.

Prisexemplet baserar sig på grundavgift om 912 kr/år, 55 liter restavfall per hushåll och vecka, hämtning 52 gånger per år.

Flerbostadshus med hemsortering av förpackningar kommer enligt förslaget till ny avfallstaxa att erhålla en rabatt på sin grundavgift om 268 kr/lägenhet och år.

Prisexempel för småhus med slamtömning

Enligt förslaget till ny taxa föreslås den totala kostnaden för slamtömning för genomsnittshushållet med enskilt avlopp uppgå till **4 252 kr/år**. I jämförelse med 2024 års avfallsavgifter innebär det en kostnadsökning med 25 kr per hushåll och månad.

Prisexemplet baserar sig på ett hushåll om fyra personer med en slamtank om 3 kubikmeter och schemalagd tömning fyra gånger per år.

Jämförelse av avfallsavgifter för flerbostadshus i Sverige

Sedan år 1996 ger Nils Holgerson-gruppen, med representanter från HSB Riksförbund, Hyresgästföreningen, Riksbyggen, Sveriges Allmännyttan och Bostadsrätterna, årligen ut rapporten ”Fastigheten Nils Holgerssons underbara resa genom Sverige”. Här redovisas fakta bland annat om de prisskillnader som finns mellan Sveriges kommuner. Rapporten finns publicerad på www.nilsholgersson.nu. I den senaste rapporten från 2023 som avser kostnader för avfallshantering, placerade sig Tyresö kommun på plats 104 som mest prisvärda kommun i Sverige (av 290 kommuner). Då det gäller ranking avseende lägst kostnad för avfallshantering i Stockholms län, placerade sig Tyresö kommun på plats 12 av 26 kommuner. För typlägenheten i Nils Holgersson-fastigheten innebär det en medelkostnad för avfall på 150 kr/månad år 2023. Kostnaden för en typlägenhet i Tyresö i enlighet med förslaget inför 2025, föreslås uppgå till 143 kr/månad.

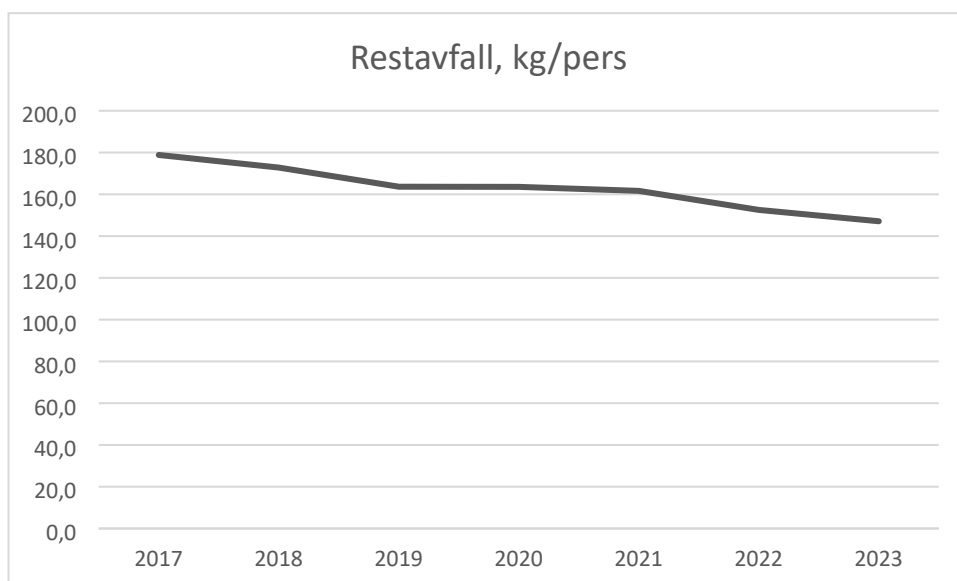
Finansiering

Avfallstaxan ska utgå från självkostnadsprincipen som innebär att kommunen inte får ta ut högre avgifter än som motsvarar kostnaderna för avfallshandlingen sett ur en flerårsperiod. Föreslagna avgiftshöjningar innebär ökade intäkter till avfallskollektivet om sju procent.

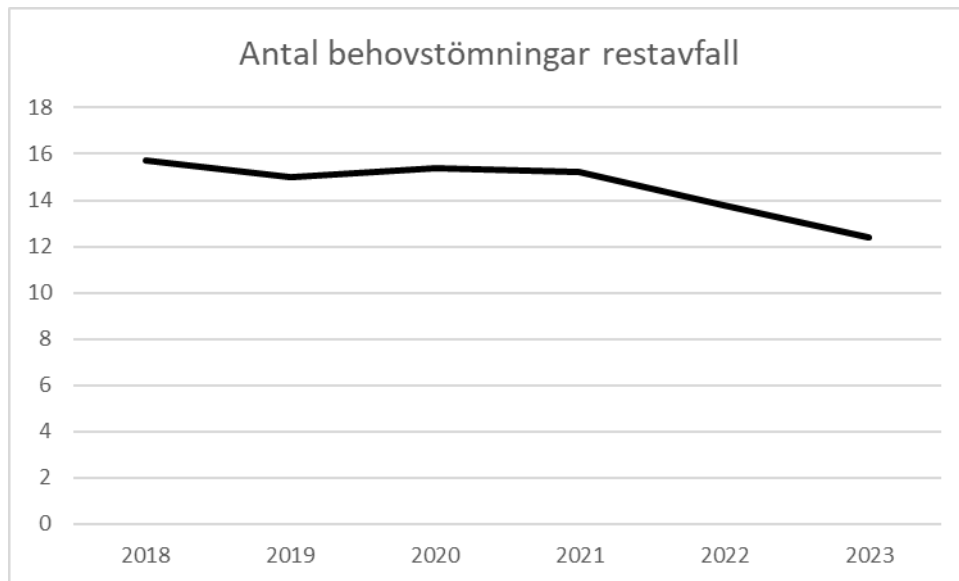
Sammantaget prognosticeras förslaget innebära ett resultat för verksamheten om -4,3 miljoner kronor för år 2025. Det balanserade överskottet till avfallskollektivet minskar då från 7 miljoner kronor till 2,7 miljoner kronor år 2025/2026 och prognostiseras vara 0 kronor vid årsskiftet 2026/2027.

Att verksamheten inte föreslår återläggning av hela det balanserade överskottet under 2025 beror på ökade kapitaltjänstkostnader efter ombyggnationen av kretsloppscentralen samt ökade driftskostnader i samband med att hemsortering av förpackningar och matavfall blir obligatoriskt under 2026. En mer balanserad återläggning leder till en tryggare taxeutveckling som bättre möter de kommande årens kostnadsökningar.

Vidare bygger taxeförslaget på en uppskattning gällande antalet abonnenter som ansluter sig till matavfallsinsamlingen. Matavfallsinsamling innebär både ökade kostnader och minskade taxeintäkter, vilket medför att ju fler som sorterar ut matavfall kommer prognostiserat resultat förändras. Att tömningarna av matavfall är kostnadsfri för hushållen trots att själva insamlingen och behandlingen är förenad med kostnader, beror på att verksamheten finansieras främst av avgifterna för insamling och behandling av restavfall för miljöstyrning. Det syns en tydlig trend med minskade mängder både restavfall och tömningar.

Figur 1 Insamlat restavfall i Tyresö, kilo per person år 2017 till 2023

Figur 2 Antal behovstömningar av restavfall per år och hushåll i Tyresö, år 2017 till 2023

Förslaget till beslut föreslås finansieras inom ramen för verksamhetsområde 10, Samhällsbyggnad, enheten för avfall och kretslopp.

Bifogade handlingar

Bilaga 1. Prövning av barnens bästa